

Torsdagen den 13 oktober 2022 Kl. 14-16

Plats: Sunnanberg vårdhem, Kvarnbo Kyrkvägen 17, Saltvik

Närvarande:

Olav Johansson (ordf.)	Ann-Kristin Eriksson (vice ordf.)	Ritva Eklund(sekreterare)
Ulla Britt Dahl	Sture Blomqvist, frånvarande	Göran Gottberg
Ritva Björklund, frånvarande	Bo Ahlnäs	Louise Nordström

Inga-Lill Rögård

1. Budkavlen

Christian Beijar har i samråd med representanter för äldrerådet i Mariehamn och Mariehamns Pensionärsförening gjort en sammanställning av en budkavle som omfattar krav på ansvarsområde: Riksdagen, landskapsregeringen och kommun/staden/kommunernas socialtjänst.

Äldrerådet konstaterades att svårt att påverka på riksnivå.

Genomgång av budkavlen lyftares upp följande punkt på landskaps nivå:

- Lägre patientavgifter bör införas och ett lägre högkostnadsskydd
- En äldreombudsmannatjänst bör inrättas
- Genom lagstiftning bör ersättningen för närståendevård höjas
- Fler utbildningsplatser för äldreomsorgspersonal bör inrättas.
- Landskapets hissunderstöd för installerandet av hissar i våningshus bör höjas
Viktigt att allmänna utrymmen/lokaler har hiss
- Allmänna pensionsrabatter bör införas
- Ett digitalt utanförskap för äldre med bl. en ökad satsning på IT-kunskap i Medis regi bör eftersträvas.
- Tandvården borde göras tillgänglig för alla pensionärer till en anständig kostnad.

Kommunnivå:

- Pensionärsboende med handikappanpassning behövs
- Ökad satsning på närståendevård
- Allmänna pensionsrätter
- Bättre framkomlighet i offentliga miljöer, i trafiken, offentliga inrättningar och butiker, undvika onödig stenläggning
- Inför nyttjande av servicesedlar
- Hemmaboende pensionärer borde få kontinuerlig kontakt med äldreomsorgen för att hindra social isolering
- Alla som har fyllt 80 år och bor hemma borde få gratis trygghetslarm
- Friskvårdkuponger till pensionärer på samma sätt som i arbetslivet
- Bidrag för städning för att pensionärer ska kunna bo hemma.

Konstaterades att det finns momsfri socialservice som har syfte att förlänga hemmaboende. En person är berättigad till momsfri socialservice om det har konstaterats att man inte klarar av sin vardag utan hjälp.

Kommun har på sin hemsida en lista om de företag som är godkända att producera momsfri socialservice. Momsens andel av summan är 24 %, dessutom kan kunden utnyttja hushållsavdraget i sin skattedeklaration.

- Pensionärspris för snöplogning

2. Seniorsmottagning för äldre

I äldrelagen 11§ Rådgivning och andra tjänster som främjar välbefinnandet

Kommunen och Ålands hälso- och sjukvård ska, utgående från respektive ansvarsområde, stöda den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand genom rådgivning och handledning.

ÅHS planerar att starta upp en seniorsmottagning för äldre genom att samla lämpliga yrkeskategorier till en gemensam seniorsmottagning, som har möjligt att verka både via hembesök och på mottagning. Samtidigt avslutas de preventiva hembesök som riktas till alla äldre som fyllt 70 år.

Till mottagningen knyts sjukskötare, läkare, ergoterapeut och socialkurator, samt även möjlighet att konsultera yrkesgrupper inom ÅHS.

Ett mål med seniormottagning är att fånga upp och sätta in åtgärder för de äldre som börjar få det svårt att klara sig i sitt eget hem.

Det kom upp frågor som förs vidare till planeringsgrupp

- Vem kan komma, hur sjuk man ska vara att komma till mottagning
- Personalstyrka med relation äldrebefolkning
- Olika kategorier av personal, tillräckligt?
- Relation mellan instanser- hälsocentral i Godby och i Mariehamn
- Vad händer de preventiva (förebyggande) hembesök.

Angående förebyggande hembesök det borde utreda om det skulle vara möjligt utföra det från kommunens sida samt på vilken form och målgrupp.

3. Lagförslag nr. 28/2021-2022: Klientavgifter inom socialvård

Landskapsregeringen tillsatte en arbetsgrupp år 2021 med uppdrag att se över och komma med förslag till ny eller reviderar klientsavgiftslag. Tillämpningen av den nuvarande blankettlagen är problematisk eftersom rättslagen är otydligt. Många paragrafer gäller både socialvård och hälso-och sjukvård, medan lagstiftningen på Åland endast tillämpas till den del den berör socialvård.

Ny klientavgiftslagstiftning i flera steg. Det första steget omfattar underlag till lagberedningen och de huvudsakliga innehållsmässiga förändringarna gäller:

- Avgiftstaket, vilket föreslås sänkas från 683 till 300 euro
- Övergång till tillämpning av åländskt konsumentprisindex istället för folkpensionsindex
- Utvidgning av vissa fortlöpande eller årligen återkommande inkomster som utgör grund för avgift för hemservice, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård
- Möjlighet att ta ut en avgift för oanvänd kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats vid enheter för institutions- och familjevård samt boendeservice inom socialvården
- Förtydliganden och preciseringar gällande ansvar att ta ut avgift, avgiftsbeslut, fakturor och tillhörande anvisning om rättelseyrkande, närmare bestämmelser om brott mot banksekretessen samt om avgiftslättnad i förhållande till utkomststödet

I steg två som planeras inledas omedelbart 2023 (2022?) föreslås större innehållsmässiga ändringar göras i landskapslagen. I steg två planeras bland annat avgifterna för boendeservice med heldygnsomsorg och långvarig service inom öppenvården ses över. Enligt promemorian kräver de planerade ändringarna i steg två mera omfattande och tidskrävande analyser och utredningar.

4. Lagförslag nr.29/2021-2022: Tillgänglighetsdirektivet

-bordläggas

5. Datakurs för äldre

Anette Hagman från Folkhälsans på Åland var med och gav information om Folkhälsan Surfstöd.

Folkhälsan på Åland kan erbjuda kostnadsfritt, individuellt stöd till ovana internetanvändare i alla åldrar. Målet är en ökad självständighet och delaktighet i det digitala samhället.

Frivilliga personer hjälper personer som har svårt att komma igång att använda en smarttelefon, kunna delta i digitala träffar eller klara av att sköta sina ärenden på internet.

Som frivillig surfstödperson utför sitt uppdrag främst genom fysiska träffar med den person som behöver stöd. I huvudsak används den stödbehövandes egna digitala verktyg.

Anette Hagman kommer att kontakta biblioteksekreterare i Saltvik om möjlighet att ordna en datakurs för äldre. Mera information kommer senare.

6. Kallelse för ÄLDRE RÅDSEMINARIUM 25.10.2022 kl. 10-15 i Alandica Kultur och Kongress, Strandgatan 33 i Mariehamn.

7. Nästa möte torsdag 17.11.2022 kl. 14-16.